

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

విల్లూర్ నడాదూర్ శ్రీ శ్రీనిధేః కృతిషు
॥ శ్రీ భద్రాచలపంచాశత్ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీ భద్రాచలపంచాశత్ ॥

కవితాజితకల్లోలికన్యకాకాంతవక్షసే ।

కరుణాదిగుణాఢ్యాయ కమలానిధయే నమః ॥

భవాబ్ధిమధ్యే భ్రమతాంజనానాం

భయం విధూన్వన్ పదభక్తిభాజాం ।

భద్రాచలగ్రం పరిభూషయన్ సన్

భద్రం విధత్తాం మమ రామభద్రః ॥ 1 ॥

గోదావరీమంకతలస్థితాయై

సందర్శయన్ పుణ్యతమప్రవాహం ।

పురస్థితాం పుణ్యజనైర్విహీనాం

పూర్వానుభూతాం పులినాభిరామాం ॥ 2 ॥

శ్రీరామదాసేన సమాదరేణ

దత్తాని హృద్యాని విభూషణాని ।

వహన్నిజాంగే వదనే చ మంద -

స్మితం మదంతః కురుతే విహారం ॥ 3 ॥

సుదర్శనం లక్ష్మణమత్యుదారం

పార్శ్వే స్ఫురంతం భయదం రిపూణాం ।

సందర్శయంతం ధనురావహంతం

శ్రీరామభద్రం శరణం గతోఽస్మి ॥ 4 ॥

గోదావరీస్నానవిధూతపాపాన్

అభ్యాగతానాలయమండపాంతః ।

ఆనందయన్నానతమౌలిభాగాన్

ఆత్మప్రదానేన విభుర్విభాతి || 5 ||

ఆగస్వీ నితరామహం కథమయం భద్రాచలాధీశ్వరః

ఆలోకం మయి పాతయేదితి నహి త్వం చింతయాంతస్సదా |

ఆగస్విన్యహమస్మి వత్స ! నితరాం తస్మిన్ ప్రభౌ మామసౌ

సంపశ్యన్ సహ సీతయా వితనుతే రామః ప్రసాదం ముహుః || 6 ||

“ఆగః కిం రచితం త్వయా రఘుపతౌ గోదావరీదం వద

స్వామిన్యంబ !” “శృణుష్వ వత్స ! తదిదం సీతా చ నీతా యదా |

దృష్టా వేతి తదా వదేతి రఘురాట్ మాఽపుచ్ఛదంహో ! మయా

దృష్టా సేతి న దత్తముత్తరమితః కో వాఽపరాధో మహాన్” || 7 ||

“కేనైవం రచితం త్వయా ?” “నను భియా నక్తంచరాధీశ్వరాత్

గృధ్రో హంత ! భయం విహాయ నిపుణః కృత్వా రణం రక్షసా |

లభ్యా దుర్లభముచ్ఛక్తైః పదమహో ! క్రీడాం స ధత్తేఽధునా

తద్వద్వా నర కాఽపి సాహమభవం సంవంచితా స్వాత్మనా” || 8 ||

క్రుద్ధోఽయం గత ఏవ మత్తటభువశ్శోకేన తాంతః ప్రభుః

సాఽహం పాపమహో విధాయ మహితం తప్తాఽంతరంగే భృశం |

మత్పాథఃకృతమజ్జనేన మునినా శ్రీరామదాసేన చ

ప్రీతాత్మా భగవానిహ స్థిత ఇతి శ్రీమాన్ హి మాం ప్రేక్షతే || 9 ||

“మధ్యే తే మునిరాఙ్ముఖాస్సమభవన్ త్వన్నీరక్ష్మప్తాప్లవాః

మన్మధ్యే క ఇవాస్తి” “సాహమధునా మన్నీరక్ష్మప్తాప్లవం |

ద్రక్ష్యత్యేష” దయానిధీ రఘుపతిస్సీతాసమేతస్సుఖం

భద్రాగస్య శిరోవిహరరసికశ్చింతామిమాం తత్యజ || 10 ||

శ్రీరామదాసో రచితప్లవోఽభూన్ -

మన్నీరపూరే మహనీయకీర్తిః |

తతః ప్రసాదం మయి సంవిధత్తే
మహానుభావో మనువంశదీపః || 11 ||

మయి స్వపుణ్యం కిల సంగమయ్య
మత్పాపమంగీకృతవానివాయం |
అతో హి కారాగృహవాసముఖ్యం
అవాప కృచ్ఛ్రం నను రామదాసః || 12 ||

శ్రీరామదాసార్థమయం మహాత్మా
తురుష్కరాజస్య గృహం ప్రవిశ్య |
ఉచ్ఛిష్టమప్యస్య కరేణ ధృత్వా
తం వాసదేశంచ చకార శుద్ధం || 13 ||

సంతీర్య మాం సానుజ ఏష మత్క -
నీరాధ్వనా మామనఘాం విధాయ |
పశ్యేతి సీతాం మయి సన్నివేశ్య
గిరౌ స్థితాం భాగ్యపురీమయాసీత్ || 14 ||

తతో నివృత్తశ్చ విభుస్తథైవ
మదంబు సంస్పృశ్య మనోహరాంగః |
మహీధరం భద్రమిహారురోహ
శ్రీరామభద్రస్తమిమం భజస్వ || 15 ||

గోదావరి ! త్వం మయి సంప్రసన్నా
మయా కృతం కిన్ను తపో న జానే |
గోదా వరా త్వం వరదా చ గోదా
గోదావరీతి ప్రథితా తతోఽసి || 16 ||

జానామి సా త్వాం వడువూర్న్నితస్య
శ్రీరామభద్రస్య దినే దినే త్వం |

అంగాశ్రయాం శ్రీసుషమామనర్హాం
ఆపీయ నేత్రేణ పవిత్రదేహః || 17 ||

శ్రీమంజారామాయణకావ్యకర్తా
వాల్మీకిరామాయణపాఠకస్త్యం |
శ్రీరామభక్తస్య మహాత్మనస్త్యం
పుత్రోఽసి దత్తో రఘుపుంగవేన || 18 ||

గోదావరి ! శ్రీమతి ! వారితస్తే
నివారితాస్మత్కలుషే ! నమస్తే |
పూతోఽస్మి తే నీరకృతావగాహాత్
నంతుం ప్రభుం యామి మయి ప్రసీద || 19 ||

ఘటాంతరావిశ్య ఘటాదినేతుః
స్కంధే నివిష్టా గమనం విధత్సే |
తస్యాభిషేకంచ తతో విధాయ
శీతంతమేనం సమయే వద త్వం || 20 ||

మయాఽపి స త్వం కృపయా స్వయాఽపి
జాతార్ద్రభావస్తమముం విలోక్య |
నిజం జనం నామ విధాయ నిత్యం
సంసారతాపాత్ పరిపాలయేతి || 21 ||

గోదావరీతీర్థకృతాభిషేకం
జాయానుజాలంకృతపార్శ్వభాగం |
ఆలింగితుం వాంఛతి మామకీనా
మతిస్స్వసా పంక్తిముఖస్య కిం ను ? || 22 ||

నాహం దశాస్యభగినీ జనకాత్మజాయా -
స్నాహం సఖీ తవ పదాంబుజధారిణీతి |

తన్నాస్తి భీతిరథ మత్సవిధే సదా త్వం

సీతాయుతో వస తవాస్తు సదానుభూతిః || 23 ||

నిద్రాయుక్తనిజానుజాతసహితా నిద్రావిహీనానుభూః

రుద్రాకారఖరాదిరాక్షసహతౌ సద్రాజవంశోదిత ! |

మద్రామేతి సమాగతాస్తి సవిధం సద్రామ ! సీతాస్త్రియా

భద్రాణ్యత్ర విధాయ రక్ష భగవన్ ! భద్రాచలాధీశ్వర ! || 24 ||

“మాతః !” “వాతజ !” “కేన వాత్రభవతీ రామాయ రక్షోహృతాం

సీతాం నాకథయత్ ?” “భయంకరముఖాద్భీతా హి తస్మాదహం” |

“కా భీతిస్తవ ? కార్తవీర్యవనితాశ్శృంగరమదాజీవనే

క్రీడావస్తు విధాయ తద్భుహుముఖం నర్మ హ్యకుర్వన్ వరం” || 25 ||

“ధీరాస్తాః ఖలు కార్తవీర్యవనితాః శ్రీకార్తవీర్యాశ్రయాః”

“త్వం రామం న హి సంశ్రితా” “శ్రితవతీ సీతాపి సావేపత |

కామం కా ను తదాహం ?” “ఇత్యయి ! మనో జానామి నో కేన తే

సీతా హి క్షమయా సుతాత్ర జనితా సాక్షాత్ క్షమేవాభవత్” || 26 ||

గోదా వరీయస్యవనౌ సరిత్సు

గోదావరీతి త్వమసి ప్రసిద్ధా |

గోశబ్దవాచ్యం సుభగం సమస్తం

స్నానేన లోకాస్త్యదమీ లభంతే || 27 ||

గోదావరిత్వం సరితాం భజంతీం

స్నాతాంజనాన్స్త్యం సరితాం వరేతి |

విధిర్విధత్తే కిమసౌ విధాయ

గోదావరీత్యత్ర కిమాజుహావ ? || 28 ||

మాతాపి గోదేతి వరీయసీ త్వం

సీతాధ కన్యా తవ తత్త్వమేతత్ |

మాతా యదీయా ధరణీ కిలాఽఽసీత్

శ్రీధన్వినవ్యాఖ్యపురేఽత్ర గోదా || 29 ||

సా చ క్షమాఽభూద్ధరణీ తదానీం

తద్దైవ సా త్వం చ సుయుక్తమేతత్ |

గోదాఽసి గాం కేన విభావదానా

ప్రత్యుత్తరత్వేన న యుక్తమేతత్ || 30 ||

త్వం వాతజాతోఽసి పితా కథం తే

సర్వత్ర వృత్తిం సతతం వితన్వన్ |

రామాయ నో వేదయతి స్మ సీతాం

తత్త్వం విచింత్యైతదయే ! మునిస్సాస్యః || 31 ||

"కావేరీ సరిదేవ తే బహుమతా" "గోదావరీదం కుతః?"

"సా హి త్వత్సహజా" "కథం ను?" "మరుతా వృద్ధా హి సా త్వం యథా" |

"గోదే ! మే స గురుర్ద్వివీహ భువి సా గోదాఽసి సత్యం తథా"

"దక్షో గీర్షు పరం త్వమేవ హనుమన్ ! రామేణ తన్నందితః" || 32 ||

"గంగా సాఽపి సరిన్మణిస్తవ తథా పుత్రీతి మన్యేఽత్ర తాం"

"గోదే ! తత్కథమంగనాసు విముఖో యద్భృహ్మచార్యస్మృహం" |

"త్వం శ్రీమచ్ఛరణో హి తచ్ఛరణజా సా చేతి సంకీర్తితా"

"గోదావర్యసి గోషు హంత ! నితరాం మాతస్సమర్థాఽసి తత్" || 33 ||

"గంగా సా చరణాత్ పరం సముదితా మాతస్త్వయి క్రీడితం

శ్రీసీతాసహితస్సలక్ష్మణ ఇహ స్వామీ వితేనే న వా?" |

"ఆలింగం తు తతాన తే" "మమ సకృచ్ఛీమాన్ పరం తేఽసకృత్

మాతస్తే మహిమా మహాన్ తవ రసైరద్యాపి సంతుప్యతి" || 34 ||

ఏవం నామ పరస్పరం హనుమతో గోదావరీశ్రీనదీ -

శ్రేష్ఠాయాశ్చ దినే దినే విజయతే సంవాదలీలా పరం |

యత్ర శ్రీసరసార్థసన్మునిగణైరానందితా పావనం
భద్రాద్రేరపి మధ్యభూతలమిదం గోదావరీతీరతః || 35 ||

గోదావరీయం పరమా తపోభి -
ర్యత్ప్రాంతతో హంత ! హృతస్వభార్యః |
ఆనీయ తామంకగతాం విధాయ
వీర్యాధికః క్రీడతి యత్ర రామః || 36 ||

భద్రాచలార్గే పరమే పవిత్రే
విద్రావితాభ్యాగతపాపవర్గే |
నిద్రావిహీనో నితరాం సమింధే
భద్రాయ భూయో నిజసజ్జనానాం || 37 ||

పాపాని దూరీకురు మామకాని
తాపాన్ హృదంతశ్శమయాభిజాతాన్ |
శ్రీపావమానేరతిహృద్య ! రామ !
మాం పావనంచాపగయా నయ త్వం || 38 ||

సా స్త్రీ ధనం తత్ స చ మాన ఏవం
మా మే మనః క్లేశయ రామభద్ర ! |
స్త్రియా సమేతో నను సీతయా త్వం
ధనం పరం మానయ మానసం మే || 39 ||

నామాచలే నామ మహావపుష్మాన్
శ్రీమాన్మసింహం పరిపూజయన్ సన్ |
రామార్థమత్రాప్యచలే పురస్సన్
కామాన్ దదద్భాతి సమాభినంద్యః || 40 ||

భద్రేతరాణి మమ తాని సమాని దూరే
విద్రావయన్ వినతవాతసుతాభినంద్య ! |

అద్రావిహతిసుభగే విహృతిం విధత్సే
భద్రాభిధావతి న ధావతి మన్మనస్త్యత్ || 41 ||

అంకే మైథిలకన్యకాం నిజదయాం మూర్తీకృతాముద్వహన్
అత్కే లక్ష్మణమాత్మవీర్యమివ తం శ్రీచాపబాణోజ్జ్వలం |
అగ్రే పావనశోభనామితజలాం పశ్యంశ్చ గోదావరీం
అంతస్సంతతమస్తు మే స భగవాన్ భద్రాచలాధీశ్వరః || 42 ||

గోదావర్యభిధా నదీ పరిసరే పూర్ణా సదర్శోభరైః
మౌలౌ శ్యామలవారిదో రఘుపతిస్సీతాతటిత్సంయుతః |
గావో దుగ్ధధరాతిపీవరవరస్వోధోభరాస్సర్వతః
సంతాపం మమ శాంతమాంతరమసౌ కుర్యాత్ స భద్రాచలః || 43 ||

రామే స్నానం కుర్వతి కృష్ణా
సీతాయాం త్వం భాసి సువర్ణా |
అనయోర్భూయో నర్మదతా తే
గోదావర్యథవైవం త్రినదీ || 44 ||

గోదావరి ! త్వాం ధరణీ విలోక్య
తరంగిణీమాత్మసుతావయస్యాం |
శ్రీధన్వినవ్యే నగరేఽవతీర్ణా
గోదేతి నామాఽదరతో బభార || 45 ||

శీతాం యేన స్పృశతి భవతీం స్నానకాలేషు రామః
తేనైవాసౌ కరజలభువా హంత రాత్రౌ కవాటం |
హైద్రాబాద్భాగ్యవననృపతేస్తాడయామాస భాగ్యం
తస్యావర్ణ్యం నగరమపి తద్యేన భాగ్యాభిధానం || 46 ||

దాసార్థం భగవాన్ తురుష్కభవనం యాతోఽథ రాత్రావయం
భ్రాత్రా భృత్యజనాకృతిర్యదభవద్దత్త్వా ధనం నిర్గతః |

యత్తచ్చింతయతో మమాంతరధునా సంతాపభారో మహాన్
కిం కుర్వే ను తదా బిడాలశిశురప్యాసం న తద్దర్శనః || 47 ||

మేధావీ స తురుష్కభూపతిరభూత్ సత్యం యతః పర్వతే
సద్మ స్వం రచయన్ తథావిధమయం యత్ పర్వతానాం పతిం |
తస్మిన్నామ దదర్శ రామమనఘం దేవం స్వయం సంగతం
భద్రాఖ్యాధరపర్వతాదుపగతం శ్రీరామదాసప్రియం || 48 ||

అంకే కృత్వా స సీతాం మమ హృదయసఖీం దేవతాం ప్రాణభూతాం
లంకేశోఽగాద్దశాస్యస్ఫురదతిభయదృగ్వింశతిః కంపదో మే |
కంకేశే మోదసంఘప్రద ఇహ పునరప్యాగతస్తాం కిలేమాం
అంకే కృత్వా సమింధే రఘుపతిరనఘో జానకీం రామభద్రః || 49 ||

సీతాయాం హా ! హృతాయాం భగవతి చ గతే సానుజే మత్తటస్థో
దేశశ్శూన్యో హ్యభద్రో నిఖిలజనదృశాం శోకదో యస్స ఏవ |
తస్మిన్ సీతాసమేతే నిజసహజయుతే శైలమౌలౌ నివిష్టే
సోఽయం భద్రాచలస్సన్నచలమిహ పదే భద్రమేవం విధత్తే || 50 ||

ఇత్థం గోదావరీయం సరిదమితరసాఽనందపూర్ణా తరంగైః
నృత్తం వ్యక్తం విధత్తే కలయతి సతతం తద్భవైశ్శబ్దజాలైః |
ఆలోకారావమస్మై రఘుకులమణయే తేన సేయం చ సోఽయం
సాకం లోకేన నిత్యం జయతు సుఖపదే భద్రదే భద్రశైలే || 51 ||

ద్యావాపృథివ్యోశ్శుభదో హి శైల -
స్త్రీష్టన్ పృథివ్యాం దివమాత్మశీర్షా |
ఆక్రమ్య వక్త్రీవ నిజస్వరూపం
లోకస్య చ క్షేమవిధానదక్షం || 52 ||

భద్రాచలాధీశ్వరసంస్తుతిః శ్రీ -
గోదావరీతీరవిహారభాజా |

తేనైవ రామేణ కృతైష దాత్రీ
శ్రీశ్రీనిధిస్తత్ర తు లేఖనీవ || 53 ||

స్యాలేన విత్తపరివంచితమానసస్య
బాలేన కోసలభువః పరిపాలితస్య |
కాలేన రాక్షసగణస్య కృతిః కిలేయం
జాలేన హృద్యవచసాం పరిమండితాంగీ || 54 ||

భద్రావనీధరశిరోవరభూషణస్య
నిద్రాధరానుజనిశాచరనేతృజేతుః |
విద్రావితానతభయంకరపాపరాశేః
భద్రాయ పంచ దశకాని భవంతు వక్తుః || 55 ||

|| ఇతి శ్రీ భద్రాచలపంచాశత్ సమాప్తా ||